

Олександр Мельник

студент Комунального закладу вищої освіти
«Барський гуманітарно-педагогічний коледж і
мені Михайла Грушевського»

Адвокатська таємниця: проблеми дотримання конфіденційності*

Адвокатська таємниця є фундаментальним елементом адвокатської діяльності, що забезпечує довіру між адвокатом і клієнтом. Це поняття включає в себе конфіденційність усіх відомостей, що надаються адвокату його клієнтом під час консультацій або у процесі надання правової допомоги. Дотримання адвокатської таємниці є обов'язком кожного адвоката, і його порушення може мати серйозні юридичні та етичні наслідки.

Адвокатська таємниця є видом професійної таємниці, дотримання якої є однією з гарантій успішної професійної діяльності адвоката, пов'язаної із захистом прав та законних інтересів фізичних і юридичних осіб. Стаття 22 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» дає можливість широкого трактування поняття адвокатської таємниці. Варто визначити складові предмету адвокатської таємниці [1]. Так, предметом адвокатської таємниці є саме факт звернення до адвоката, мотиви, що спонукали до звернення, умови договору про надання юридичної допомоги, документи, які були передані адвокату клієнтом, суть консультацій, порад та роз'яснень,

* Наукова керівниця – *Тетяна Юзько*, доцентка кафедри соціально-економічних дисциплін Комунального закладу вищої освіти «Барський гуманітарно-педагогічний коледж імені Михайла Грушевського»

правові документи, що складені адвокатом, відомості, які отримані з матеріалів справи, процесуальні дії адвоката, що спрямовані на реалізацію прав клієнта, відомості про особисте життя клієнта та членів його родини, будь-які інші відомості, що можуть бути розголошені лише з дозволу клієнта [2].

Дотримання конфіденційності між адвокатом і клієнтом досліджується вже досить давно, проте є безліч проблем: незаконне прослуховування телефону як адвокатів, так і їх клієнтів; вилучення речей, які становлять адвокатську таємницю [3]. Аналіз Правил адвокатської етики показує, що поширення інформації, яка є адвокатською таємницею, суворо заборонене, незалежно від обставин, навіть у випадках, коли йдеться про діяльність слідчих чи судових органів.

Також забороняється допит адвокатів щодо обставин, які стосуються адвокатської таємниці. Варто зауважити, що, за висновками правових експертів, інформація, що міститься на смартфонах та інших електронних пристроях адвоката, також може становити адвокатську таємницю. Отже, вимагання вилучення таких пристроїв є порушенням законодавства.

Незважаючи на законодавчі гарантії, на практиці дотримання конфіденційності адвокатської таємниці стикається з численними проблемами:

1. Тиск з боку правоохоронних органів. Іноді адвокати стикаються з вимогою правоохоронців розкрити конфіденційну інформацію у межах кримінальних проваджень, що суперечить принципу адвокатської таємниці.

2. Технологічні виклики. Використання електронної пошти, месенджерів та інших цифрових засобів зв'язку створює ризики витоку інформації, особливо в умовах кібератак та недостатнього захисту персональних даних.

3. Небезпека шпигунства. В умовах сучасних цифрових технологій адвокати можуть стати мішенню для шпигунства або несанкціонованого прослуховування, що становить загрозу для конфіденційності.

4. Відсутність чіткого регулювання в певних випадках. Іноді виникають ситуації, коли адвокати не мають чітких вказівок щодо того, як діяти у випадках перетину інтересів клієнтів або коли справа стосується правових норм інших юрисдикцій.

Можливими шляхами вирішення вищезазначених проблем є:

1. Підвищення юридичної грамотності адвокатів щодо новітніх технологій. Для запобігання витокам конфіденційної інформації необхідно навчати адвокатів правильного використання засобів електронного захисту даних.

2. Удосконалення законодавства. Потрібно запроваджувати більш чіткі регулювання щодо використання цифрових інструментів адвокатами, а також відповідальність за порушення конфіденційності з боку правоохоронних органів.

3. Забезпечення належних умов для захисту адвокатської діяльності. Необхідно розробляти механізми, які б забезпечували захист адвокатів від неправомірного тиску або вимог розкрити конфіденційну інформацію.

4. Міжнародне співробітництво. Важливо розробляти стандарти та норми конфіденційності на міжнародному рівні, зважаючи на глобалізацію юридичних процесів.

Отже, можна зробити висновок, адвокатська таємниця є важливим елементом правової системи, що забезпечує захист інтересів клієнта та довіру до інституту адвокатури. Водночас існують реальні виклики, які ставлять під загрозу дотримання конфіденційності, особливо в умовах сучасного технологічного розвитку. Лише постійне вдосконалення законодавчої бази та підвищення професійного рівня адвокатів допоможе забезпечити належний рівень захисту адвокатської таємниці.

Необхідно активно працювати щодо забезпечення збереження адвокатської таємниці не як «Інформації і документів в руках чи офісі адвоката», а уже безпосередньо як таємниці спілкування адвоката з клієнтом незалежно від того, у якій формі таке спілкування відбувається і де саме зберігаються його результати. Адже якщо виходити з практики Європейського суду з прав людини, то взагалі можна ставити питання про заборону прослуховування телефонних розмов адвоката. У справі «Копп проти Швейцарії» (1998 р.) прослуховування телефонних ліній адвокатського офісу було визнано порушенням ст.8 Конвенції з прав людини. При цьому Суд наголосив у своєму рішенні, що телефонні розмови адвоката охоплюються концепцією приватного життя.

Література

1. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05.07.2012 № 5076-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17#Text>.

2. Мухатаєва Я. І. Питання дотримання адвокатської таємниці в рішеннях Європейського суду з прав людини. URL: https://easternlaw.com.ua/wp-content/uploads/2021/06/mukhataieva_89.pdf

3. Ліцевич М. Г. Адвокатська таємниця: проблеми дотримання конфіденційності. URL: <https://dspace.onua.edu.ua/server/api/core/bitstreams/bfb5253e-b954-42f1-9482-440f26857fe5/content>.

Юридичний факультет Національного університету
біоресурсів і природокористування України
Інститут права Львівського державного університету
внутрішніх справ
Юридичний факультет Запорізького національного
університету
Юридичний факультет Сумського Національного
аграрного університету
Студентський науковий гурток «Клуб юних теоретиків»

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

учасників

ХVІІІ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО- ПРАКТИЧНОЇ ОНЛАЙН-КОНФЕРЕНЦІЇ «ПРОБЛЕМИ ЮРИДИЧНОЇ НАУКИ ОЧИМА МОЛОДИХ НАУКОВЦІВ»

17 жовтня 2024 р.

м. Київ

УДК: 340:167.1:378.2

**Матеріали XVIII Всеукраїнської науково-практичної онлайн-конференції
«Проблеми юридичної науки очима молодих науковців»**

П.78

**Проблеми юридичної науки очима молодих науковців : зб. наук. пр. XVIII Всеукр.
наук.-практ. онлайн-конф. (м. Київ, 17 жовтня 2024 р.) / Укладачка: Віра Качур. К.,
2024. 420 с.**

У збірнику подані наукові здобутки учасників, що присвячені
проблемам юридичної науки.

Усі матеріали подаються в авторській редакції.

**За зміст наукових матеріалів відповідальність несуть їх автори та
наукові керівники**